

1. Účetnictví majetku k němuž přísluší OkÚ právo hospodaření
č.j.: 124/83 388/1996 - ref. Mgr.Sabová

Okresní úřad v souladu s vyhl. č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, účtuje o veškerém majetku k němuž má právo hospodaření, bez ohledu na to, zda majetek užívá jiný subjekt. O majetku v prozatímní správě se vede operativní evidence podle ust. § 4 odst. 1 vyhl.č.61/1986 Sb., o prozatímní správě národního majetku.

Opatřením Ministerstva financí č.j. 283/73 246/1994 z 28.12.1994, uveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 12/2 z roku 1994, byla doplněna účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, ve třídě 9, čl. IX, ustanovením, že na podrozvahových účtech se sleduje též majetek přijatý do prozatímní správy.

Tato podrozvahová evidence se vede v rozsahu předepsané operativní evidence stanovené § 4 odst.1 vyhl. č. 61/1986 Sb. a je zdůvodněna tím, že majetek vedený na podrozvahových účtech se tím dostává do účetnictví (na rozdíl od majetku vedeného jen v operativní evidenci) a tím se na tento majetek vztahuje ust. § 29 odst.1 zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je stanoveno: „Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků **v účetnictví** odpovídá skutečnosti“. Majetek v prozatímní správě se sleduje v ocenění buď pořizovacími cenami nebo cenami evidenčními.

Pokud jde o otázku vymezení majetku státu, k němuž má mít okresním úřadem zřizovaná rozpočtová nebo příspěvková organizace dle § 31 odst. 2 písm.e) zákona č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky, ve znění pozdějších předpisů, právo hospodaření, zřizovatel ve zřizovací listině organizace vymezení **veškerý** nemovitý a movitý majetek, k němuž má tato organizace právo hospodaření. Veškerý tento majetek by měl být jednoznačně specifikován (soupis všech aktiv a pasív, např. formou rozvahy doložené podrobnými rozpisy hmotného majetku, finančních prostředků, pohledávek a závazků).

V souvislosti s tím upozorňujeme na skutečnost, že zřizovatel ve zřizovací listině může omezit nakládání s tímto majetkem (možnost eventuálního zákazu či omezení některých dispozic s tímto majetkem) jak pro zřizovatele výslovně vyplývá z § 32 vyhl. č. 119/1988 Sb., ve znění zák. č. 544/1992 Sb. U dispozic zde neuvedených (sjednání zástavního práva, nájemního vztahu apod.) lze vycházet z výkladu pojmu „vymezení majetku“ při současné absenci zákazu takového postupu. Podporou pro uvedené závěry je i přes svou terminologickou zastaralost též ust. § 28 cit.vyhlášky.

Zřizuje-li rozpočtovou nebo příspěvkovou organizaci obec, je nepochybné, že „vymezit“ jí může pouze majetek, který je ve vlastnictví obce, nikoli majetek státní. Také „právo hospodaření“ se neřídí předpisy o hospodaření s majetkem státu.

„Právo hospodaření „ obecních organizací právními předpisy však jako speciální institut upraveno není a pokud má vyjadřovat uživatelský vztah organizace k obecnímu majetku, je věcí obce, aby tento vztah v rámci rozhodnutí o zřízení organizace specifikovala (buď ad hoc nebo obecně odkazem na pravidla platná pro všechny nebo vybrané obecní organizace v její působnosti).

Obec při zřízení své rozpočtové nebo příspěvkové organizace musí odlišit majetková práva této organizace v tom smyslu, že musí odlišit míru ochrany svého vlastnictví tím, že věci ve svém vlastnictví dá:

- do majetku zřizované organizace bez omezení majetkových práv (včetně práva na jejich zcizení)
- do majetku své organizace, ale jako nedotknutelný majetek (nemožnost zcizení, zástavy, popř. pronájmu)
- do nájmu podle občanského zákoníku
- jen do péče jako svěřený majetek podle smlouvy příkazní (§ 724 a násl. obč. zák.)

Při zřízení organizace by měla obec rovněž určit, jaký majetkoprávní vztah bude mít nová právnická osoba k majetku, nabytému v rámci její činnosti, t.j. zda bude nabývat „pro obec“ (analogie se stánými organizacemi) nebo zda tyto věci budou jejím výlučným vlastnictvím (tato úprava má význam zejména pro určení majetkoprávních vztahů k věcem pořízeným organizací z rozpočtových a jiných prostředků, které obce svým organizacím poskytuje).

2. Úplaty za odběr povrchové vody

čj.: 06/273/12 333/244/239 - ref. ing. Janečková

Podle § 43 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), jsou ti, kdož odebírají vodu z vodních toků v množství přesahující 15 000 m³ ročně nebo 1 250 m³ měsíčně nebo užívají její síly k výrobě elektrické energie, povinni platit správci vodního toku, popřípadě správci toho jeho úseku, v němž k odběru vody nebo k jejímu užívání dochází, úplaty. Úplaty slouží k úhradě nákladů spojených se správou vodních toků. Podle nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, výši těchto úplat upravují cenové předpisy.

Povinnost platit úplaty se nevztahuje např. na odběry pro napouštění rybníků, slepých ramen vodních toků a jiných nádrží tvořících chráněný biotop rostlin a živočichů, veřejných koupališť, na odběry pro požární potřeby. Naopak za odebranou povrchovou vodu platí vedle vodárenských subjektů, např. i výrobci elektrické energie, kteří vodu používají pro průtočné chlazení elektráren a prakticky v nezměněném množství a kvalitě ji vracejí do vodních toků, dále pak zemědělci, kteří ji používají pro zavlažování.

Zákon o vodách a nařízení vlády o úplatách ve vodním hospodářství jsou v kompetenci Ministerstva životního prostředí ČR, nelze se proto obracet se žádostmi týkajícími se těchto právních předpisů na Ministerstvo financí ČR.

Od 1.1.1991, t.j. od liberalizace cen, je povrchová voda zařazena do seznamu zboží s regulovanými cenami. Nejprve byly ceny této vody regulovány formou maximální ceny,

kteřé byly s účinností od 1.1.1993 zrušeny a zavedeno bylo věcné usměrňování těchto cen, což znamená, že je stanovena závazná konstrukce tvorby cen. Do takto regulované ceny může prodávající zahrnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň podle příslušných daňových zákonů. Do ceny povrchové vody podle výměru MF ČR č. 01/97, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami (Cenový věstník částka 13/1996), nelze zahrnovat náklady na činnosti a tvorbu prostředků na rozvojové potřeby, které jsou předmětem dotací poskytovaných ze státního rozpočtu, případně hrazeny z jiných zdrojů, a rovněž náklady a zisk za činnosti poskytované prodávajícím za úplatu. Ceny se mohou tvořit a sjednávat samostatně v rámci úseků jednotlivých a. s. Povodí, v nichž dochází k odběrům povrchové vody. Nedojde-li k dohodě mezi prodávajícím a všemi kupujícími, pak se ceny vytvoří pro celé území ve správě příslušného prodávajícího.

Platba za odebranou povrchovou vodu, která je základní surovinou pro výrobu pitné vody, tvoří nákladovou položku kalkulace ceny pitné vody a nemusí tedy zatěžovat obecní rozpočet. Voda pitná a užitková i voda odvedená jsou od roku 1993 rovněž zařazeny do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny.

3. Jednání jménem státu v občanském soudním řízení

čj.: 221/11 072/97 - ref. Dr. Vilhelmová

Platná právní úprava hospodaření s majetkem státu (zejm. § 761 odst. 1 obch. zák. ve spojení s vybranými ustanoveními hospodářského zákoníku, vyhl. č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, vyhl. č. 61/1986 Sb., o prozatímní správě národního majetku, zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, vše v platném znění) prozatím nadále - přes občasné odlišné názory v oblasti teorie i praxe - vychází z konstrukce, že vlastnické právo a jiná majetková práva vykonává stát speciálními právníckými osobami (státními organizacemi). Pro ten účel jsou právníckými osobami i různé státní orgány (ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy, okresní úřady, finanční ředitelství a pod.). Jinak jde typicky zejména o státní podniky, státní rozpočtové a příspěvkové organizace zřizované ministerstvy a okresními úřady, popř. jiné státní organizace, zřizované zákonem (např. České dráhy, Akademie věd ČR).

Všechny tyto subjekty vykonávají výše uvedená práva státu na základě **práva hospodaření, jehož jsou nositeli vždy ve vztahu ke konkrétnímu majetku či majetkovým právům státu**. Výkon práva hospodaření pak upravují především shora citované předpisy. Pro úplnost je třeba zmínit i institut **prozatímní správy** majetku státu, k jejímuž výkonu jsou oprávněny (a povinny) pouze některé z výše uvedených subjektů (zejména okresní úřady; se vznikem obecního zřízení pak prozatímní správu začaly vykonávat v přenesené působnosti i vybraná města resp. v Praze vybrané městské části). Režim prozatímní správy dopadá pouze na ten majetek státu, u něhož při jeho nabytí státem není patrné, která státní organizace k němu má vykonávat právo hospodaření (typicky majetek z odumrtí, při uložení trestu propadnutí majetku či propadnutí nebo zabránění věci, věci nalezené či opuštěné, neadresné dary státu a pod.) anebo o němž se zjistí, že není ve správě žádné státní organizace (v poslední

době často např. hmotný majetek, který v rozporu s právními předpisy nebyl vypořádán v rámci likvidace do zániku státního podniku).

Z výše uvedené konstrukce výkonu vlastnického práva a jiných majetkových práv státu je nutno vycházet i při určení způsobu, jakým stát (Česká republika) jedná v majetkoprávních věcech před soudy. Souvisí-li projednávaný případ s majetkem státu, k němuž (i potenciálně) vykonává právo hospodaření konkrétní státní organizace (viz výše - může jí být i okresní úřad), jedná před soudem za stát statutární orgán dotyčné organizace nebo pracovník, který prokáže, že je oprávněn za tuto organizaci jednat. Jestliže projednávaný případ souvisí s majetkem státu, který je v prozatímní správě, pak za stát jedná před soudem statutární orgán (v praxi častěji pověřený odborný pracovník) příslušného prozatímního správce, jímž zpravidla bývá místně příslušný okresní úřad, event. v přenesené působnosti města Brno, Ostrava či Plzeň, v Praze pak městské části Praha 1 až 15 (u zmíněných měst a městských částí jde o pracovníky magistrátů a obvodních resp. místních úřadů).

Z hlediska občanského soudního řádu **odpovídá tento způsob procesního jednání ustanovení § 21 odst. 1 o.s.ř., protože stát na daném úseku (t.j. vystupuje-li jako vlastník či nositel svých jiných majetkových práv) vykonává ze zákona svá práva zprostředkovaně, tedy prostřednictvím určených právnických osob.** Z toho důvodu by také odpovídající označení účastníka řízení mělo být např. „Česká republika - Kancelář presidenta republiky“, „Česká republika - Okresní úřad Blansko“, „Česká republika - Město Brno“, a pod.

Spolu s výše uvedeným je nutno současně zdůraznit, že platná právní úprava zatím univerzálně neopravňuje a nečiní povinným k jednání před soudy za stát v majetkoprávních věcech žádný specializovaný subjekt či orgán (srov. legislativní pokusy o přiznání odpovídajících pravomocí finanční prokuratuře). Takovým subjektem nejsou ani okresní úřady, ani např. soudy často obesílané Ministerstvem financí ČR, které mohou procesně vystupovat u soudu ve spojitosti s vlastnickým právem a jinými majetkovými právy státu pouze výše uvedeným způsobem a za podmínky, že k dotčenému majetku vykonávají (či **vzhledem ke všem okolnostem případu by měly nebo mohly vykonávat**) právo hospodaření, popř. prozatímní správu.

Pouze pro úplnost v návaznosti na předešlé poznamenáváme, že za typický případ jednání za stát před soudem podle § 21 odst. 2, tedy pracovníkem toho státního orgánu, jehož se věc týká, považujeme například situaci, kdy za Českou republiku žalovanou o poskytnutí finanční náhrady podle zák. č. 87/1991 Sb. jedná pověřený pracovník Ministerstva financí ČR, jakožto orgánu příslušného v těchto věcech (srov. zde zák. č. 231/1991 Sb.).

Proto pokud v daném případě vystupuje okresní úřad „jménem České republiky“ jako žalobce ve sporu o určení vlastnictví k nemovitosti, která měla přejít do vlastnictví státu znárodněním, může a musí tak činit pouze za podmínek a způsobem, jež jsou uvedeny výše. Vystupuje tedy za stát buď jako nositel práva hospodaření ke spornému majetku anebo jako jeho prozatímní správce. Pokud by mu nesvědčil (resp. nemohl svědčit) žádný z uvedených titulů, nemohl by a neměl by takto za stát vystupovat. Respektujeme, že soudy se vyrovnávají s nejasnostmi v tomto směru nezávisle a proto někdy i různě, avšak domníváme se, že výše uvedeným pravidlům nevyhovující označení státu jako účastníka řízení v majetkoprávních věcech by podle okolností mohlo být soudem hodnoceno spíše jako vada podání a v rámci odpovídajícího stadia procesu také operativně řešeno (včetně případného zastavení řízení). Mechanické přesouvání tohoto problému do stadia meritorního rozhodování prodlužuje

v případě nesprávně označeného státu coby účastníka nucené zapojení nepříslušné státní organizace (orgánu) do řízení, což se reálně promítá ve vzniku zbytečných nákladů na straně státu a může vést i k neadekvátnímu hájení jeho zájmů (např. pro nedostatek jakýchkoli podkladů).

4. Účtování půjčky

čj.: 283/15 094/1997 - ref. ing. Eminger

Poskytnutí půjčky ze základního běžného účtu okresního úřadu se účtuje ve prospěch účtu 231 - Základní běžný účet a na vrub účtu 271 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty.

Tento postup účtování platí i po zavedení nové rozpočtové skladby platné od 1.1.1997 a jsou při tomto postupu dodrženy postupy účtování stanovené v účtové osnově pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce čj. V/20 530/1992, kde se v účtové třídě 2 v článku II odst. 4 uvádí, že na účtu 217 se účtují veškeré rozpočtové příjmy okresního úřadu nebo obce jako celku, jež byly přijaty na základní běžný účet nebo na příjmové účty rozpočtových organizací a v odstavci 5 se uvádí, že na účtu 218 se účtují veškeré uskutečněné výdaje na investice a provoz okresního úřadu nebo obce jako celku.

V návaznosti na shora uvedenou charakteristiku účtů 217 a 218 je nutno uvést, že poskytnutí půjčky není konečnou spotřebou finančních prostředků okresu nebo obce, ale jde jen o změnu finančních prostředků v pohledávku, nikoliv v náklady. Proto se tento účetní případ nemůže objevit na účtu 218 - Zúčtování rozpočtových výdajů okresních úřadů a obcí, ale objeví se na účtu 271- Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty. Nezáleží na tom, že od 1.1.1997 označujeme tento přesun finančních prostředků např. výdajovou položkou 5641 - Neinvestiční půjčky obcím.

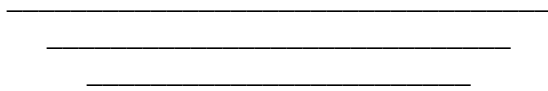
Stejně tak přijaté splátky půjčky nejsou rozpočtovým příjmem ve smyslu externího příjmu za výkony, daně, poplatky, ale jde o vyrovnání pohledávky z titulu splátky půjčky, takže tento účetní případ se netýká účtu 217 - Zúčtování rozpočtových příjmů okresních úřadů a obcí, i když se označí na základním běžném účtu např. rozpočtovou položkou 2441 - Splátky půjček od obcí.

Výsledek rozpočtového hospodaření - přebytek nebo schodek, nebude zkreslen o tyto příjmy a výdaje, neboť položka 5641 je součástí konsolidace uvedené ve výkazu Fin Obce, okresy 1-12 (řádek 4330) a položka 2441 je rovněž součástí konsolidace v uvedeném výkazu (řádek 4070). Těmito údaji se upraví saldo příjmů a výdajů na skutečné externí případy.

Účty 217 a 218 jsou i nadále rozhodujícími účty pro zjištění přebytku nebo schodku rozpočtového hospodaření. Pro toto zjištění neslouží výkaz Fin Obce, okresy 1-12, neboť saldo příjmů a výdajů vykázané na řádku 2660 nezohledňuje např. použití finančních prostředků z fondu rezerv a rozvoje a to z toho důvodu, že převod z fondu rezerv a rozvoje je

na účtu 242 označen položkou 5345 - Neinvestiční převody vlastním rozpočtovým účtům a na základním běžném účtu je tento převod označen jako příjem položkou 4133 - Převody z vlastních rezervních fondů. Obě tyto položky se ve výkazu Fin Obce, okresy 1-12 vyrovnají (zkonsolidují) a zůstávají tam jen uskutečněné výdaje v rozpočtové třídě 5 nebo 6, zatímco na účtu 217, to znamená v příjmech, převod z fondu rezerv a rozvoje zůstává (nezkonsoliduje se). Tím dochází k výsledku, kdy na řádku 2660 je saldo příjmů a výdajů nižší než činí rozdíl stavu účtů 217 a 218.

Dále sdělujeme, že doplnění článku IX bod 2 v třídě 9 postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce bylo provedeno ve Finančním zpravodaji č. 10/1996 na základě původních požadavků příslušných orgánů sociálního zabezpečení podle původního předloženého návrhu výkazu o výdajích na státní sociální podporu. Konečná forma finančního výkazu Fin Soc byla stanovena až v opatření Ministerstva financí čj. 373/80 451/96 ze 7. ledna 1997. Proto odbor 28 - účetnictví, zruší zmíněné ustanovení o podrozvahovém účtu „výdaje dávek státní sociální podpory“. Z uvedeného vyplývá, že tento účet není nutno zřizovat, neboť výdaje na státní sociální podporu nejsou předmětem účetnictví o rozpočtovém hospodaření okresních úřadů.

5. Funkční zatřídění výdajové položky 5330 - Neinvestiční příspěvek PO čj.: 373/8 423/1997 - ref. ing. Petrová

Ve výkladu ministerstva financí k nové rozpočtové skladbě pro příjmy a výdaje bývalé kapitoly 728 - PSV, vydaném pod čj. 373/4 110/1997 zůstal nedořešený problém, jak z hlediska funkčního zatřídění příspěvek na provoz PO v těch případech, kdy okresy ani v roce 1997 nerozvolnily OÚSS (okresní ústav sociálních služeb) a tento OÚSS je příspěvkovou organizací.

Problém při funkčním zatřídění tohoto výdaje spočívá v tom, že činnost provozovaná v rámci OÚSS je příliš různorodá, většinou zahrnuje jako zálohové organizace domovy důchodců, ústavy sociální péče, pečovatelskou službu ale i další subjekty provozující sociální aktivity v rámci okresu. Nelze proto jednoznačně stanovit charakter převládající činnosti, aby bylo možno výdaj okresního úřadu na položce 5330 - Neinvestiční příspěvky PO z hlediska funkčního zatřídění na paragraf dle převládající činnosti.

Obecně k této problematice uvádíme, že každý příjem nebo výdaj, tedy jedno připsání na účet nebo odepsání z něj, se v zásadě účtuje jedním zápisem, tedy i jen na jeden paragraf a jednu položku rozpočtové skladby. Jestliže však neexistuje přesně odpovídající paragraf, nebo položka, zvolí se paragraf nebo položka odpovídající nejlépe. V případě, že jde o zvláštní činnost nebo druh je tímto místem zpravidla paragraf či položka s 9 nebo 99 na konci číslování a v případě, že jde o více činností nebo druhů pak ten paragraf či položka, na které by přišla největší částka, kdyby se příjem (výdaj) podle paragrafů či položek rozdělil. Pro tento druhý případ však je možné použít i klíčování, tj. příjem (výdaj) skutečně zaúčtovat na tolik paragrafů či položek, kolika se příjem (výdaj) týká, s tím, že celková částka příjmu

(výdaje) bude rozčleněna dle vhodného klíče. V případě příspěvku z rozpočtu okresního úřadu příspěvkové organizaci OÚSS by to asi mohl být např. poměr ročních nákladů jednotlivých ústavů, či sociálních činností provozovaných v rámci OÚSS.

Tento postup (klíčování) však není možné nikomu nařizovat. Záleží proto na každém jednotlivém okresním úřadu, jestli chtějí svoje příspěvky OÚSS, které jsou příspěvkovými organizacemi, klíčovat nebo zařazovat na paragraf odpovídající největšímu ústavu.

6. Návrh finanční výpomoc na opravy a modernizaci bytového fondu

čj.: 283/63 136/1996 - ref. ing. Eminger, ing. R. Kotrba

Pro používání finančních prostředků na opravy a modernizaci bytového fondu byly vydány Ministerstvem financí „Zásady pro poskytování návratné finanční výpomoci na opravy a modernizaci bytového fondu“ (čj. 122/2 193/1995).

Podle těchto „Zásad“ prostředky k podpoře zachování a zlepšení bytového fondu jsou uvolňovány ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí ve formě návratné finanční výpomoci. Obec je povinna tyto přijaté prostředky převést do zvláštního účelového fondu (Fondu rozvoje bydlení - FRB) a tento FRB dále používat v souladu se „Zásadami“ a v souladu se schváleným programem rozvoje územního obvodu a stavebními předpisy.

Prostředky výpomoci jsou uvolňovány prostřednictvím rozpočtu okresního úřadu s přímým určením konkrétního příjemce (obce). OkÚ nemá žádnou rozhodovací pravomoc v této věci, prostředky NFV jeho rozpočtem pouze protečou.

Okresní úřad přijme finanční prostředky od Ministerstva financí jako prostředník poskytované finanční výpomoci a účtuje příjem těchto prostředků na vrub účtu 231 - Základní běžný účet, položka rozpočtové skladby 8123 - Dlouhodobé přijaté půjčky a ve prospěch účtu 272 - Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty. Převod těchto prostředků obci se účtuje na vrub účtu 271 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty a ve prospěch účtu 231 - Základní běžný účet, rozpočtová položka 8123 - Dlouhodobé přijaté půjčky.

Obec účtuje příjem těchto prostředků na vrub účtu 231 - Základní běžný účet, rozpočtová položka 8123 - Dlouhodobé přijaté půjčky a ve prospěch účtu 272 - Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty, analytický účet závazků vůči okresnímu úřadu.

Z obdržených prostředků vytvoří obec účelový fond (Fond rozvoje bydlení) převodem finančních prostředků na bankovní účet tohoto fondu. Převod se účtuje ve prospěch účtu 231 - Základní běžný účet, položka 5349 - Neinvestiční převody vlastním fondům j. n. a na vrub účtu 271 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty, analytický účet pohledávek za fondem bydlení. Příjem těchto prostředků do FRB se účtuje na vrub účtu 242 - Běžné účty

úcelových fondů, položka 4134 - Převody z rozpočtových účtů a ve prospěch účtu 917 - Účelové fondy.

Z Fondu rozvoje bydlení se dotuje vkladový výdajový účet prostřednictvím základního běžného účtu. Z vkladového výdajového účtu (VVÚ) se potom uhrazují příslušné konkrétní výdaje. Účtuje se ve prospěch účtu 242 - Běžné účty účelových fondů, rozpočtová položka 5345 - Neinvestiční převody vlastním rozpočtovým účtům a na vrub účtu 271 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty, analytický účet pohledávek FRB za rozpočtovým hospodařením. Příjem prostředků na základní běžný účet se účtuje na vrub účtu 231 - Základní běžný účet, rozpočtová položka 4139 - Převody z vlastních fondů j. n. a ve prospěch účtu 272 - Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty, analytický účet závazků vůči fondu rozvoje bydlení. Z účtu 231 - ZBÚ se dále převedou prostředky na vkladový výdajový účet. Účtuje se ve prospěch účtu 231 - ZBÚ, rozpočtová položka 5345 - Neinvestiční převody vlastním rozpočtovým účtům a na vrub účtu 212 - Poskytnuté dotace rozpočtovým organizacím. Příjem těchto prostředků na vkladový výdajový účet se účtuje na vrub účtu 232 - Vkladový výdajový účet rozpočtových organizací, rozpočtová položka 4134 - Převody z rozpočtových účtů a ve prospěch účtu 211 - Financování výdajů rozpočtových organizací.

Z Fondu rozvoje bydlení se poskytují půjčky občanům na opravy a modernizaci bytů. Účtuje se nejdříve převod z FRB na ZBÚ a VVÚ (viz výše) a dále potom ve prospěch účtu 232 - Vkladový výdajový účet rozpočtových organizací, položka 6460 - Investiční půjčky obyvatelstvu nebo položka 5660 - Neinvestiční půjčky obyvatelstvu a na vrub účtu 274 - Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům (používáme účet 274, jakoby šlo o podnikatelský subjekt).

Přijaté splátky půjček od občanů se mohou účtovat přímo na vrub účtu 242 - Běžné účty účelových fondů, položka 2460 - Splátky půjček od obyvatelstva a ve prospěch účtu 274 nebo se splátka účtuje na vrub účtu 231 - Základní běžný účet, rozpočtová položka 2460 a ve prospěch účtu 274. Při poukazu splátek na účet 242 tyto částky při konečném vyúčtování figurují jako zůstatek na účtu 242 a je nutno je převést na základní běžný účet.

Předpis úroků z půjčky obyvatelstvu se vyúčtuje na vrub účtu 274 a ve prospěch účtu 917 - Účelové fondy. Přijatá úhrada úroků se vyúčtuje na vrub účtu 242, rozpočtová položka 2141 - Příjmy z úroků a ve prospěch účtu 274.

Z FRB mohou být hrazeny rovněž i výdaje samotné obce na opravy a modernizaci jejího bytového fondu. V takovém případě se účtuje opět nejdříve převod z fondu rozvoje bydlení do rozpočtu a poté konkrétní výdaje na příslušných výdajových položkách.

Příjmem Fondu rozvoje bydlení mohou být rovněž dary, dotace a ostatní příspěvky od sponzorů. Zařazují se jako příjem Fondu rozvoje bydlení na příslušných příjmových položkách (2321, 3121, 4122, 4222 apod.).

Splátka návratné finanční výpomoci Ministerstvu financí se provádí prostřednictvím okresního úřadu, a to ve výši obdržených prostředků (jedná se o bezúročnou půjčku). Okresní úřad účtuje příjem vracené půjčky (splátku půjčky) na vrub účtu 231 - ZBÚ, rozpočtová položka 8123 - Dlouhodobé přijaté půjčky a ve prospěch účtu 271 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty. Odvod Ministerstvu financí účtuje okresní úřad ve

prospěch účtu 231 - ZBÚ, rozpočtová položka 8123 a na vrub účtu 272 - Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty.

7. Pokyn č. 4/97

přetištěno z Finančního zpravodaje č. 2-3/97

**Pokyn č. 4/97
k použití některých ustanovení Opatření o rozpočtové skladbě,
vydaného pod č.j. MF ČR 111/27947/1996 (dále jen „opatření“)**

Ref.: ing. Kinšt, tel. 24543204
ing. Paroubek, tel. 24542419
ing. Kotrba, tel. 24542495

Č.j. 111/22452/1997

K použití některých ustanovení opatření se vydává tento pokyn:

1. Podle školských předpisů poukazuje obec školskému úřadu finanční příspěvek na to, aby v obci byla zachována ve škole třída základní školy, u které se počet zapsaných dětí pohybuje pod normou požadovanou těmito předpisy. Obec může rovněž přispívat ze svých prostředků na lepší péči o děti, která je jinak hrazena školským úřadem. V obou případech jde o příspěvek obce školskému úřadu, který se zařazuje jako výdaj položky 5192 - Poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady (+ záznamová položka ZP 017), a to v paragrafu, jehož se to týká, tj. např. § 3113 - Základní školy.
2. Přepлаты záloh na pravidelné (měsíční, čtvrtletní) platby, jako např. zálohy na úhradu dodávky elektřiny, plynu, vodné, stočné, předplatné časopisů, apod. se třídí takto: Je-li vrácen přeplatek, který se týká výlučně záloh placených za dané rozpočtové období, třídí se kompenzačním způsobem (mínusem na danou položku výdajů). Týká-li se vratka přeplatku plně záloh placených v minulém rozpočtovém období, považuje se za příjem daného roku a zatřídí se na položku 2323. Pokud se vrácený přeplatek týká zčásti daného a zčásti minulého rozpočtového období, nelze určit, jaký díl připadá na které rozpočtové období. Nebude se tedy jakkoliv rozdělovat, ale jako celek se může zahrnout buď do příjmů daného roku nebo se zatřídí kompenzačním způsobem do výdajů (tj. mínusem na danou položku výdajů v daném roce. Způsob zatřídění musí organizace dodržovat jednotně po celou dobu provádění úhrad.
3. Úhrady vlastních zaměstnanců za použití služebního telefonu k soukromým účelům a inkaso telefonních poplatků od občanů např. při použití veřejné nebo služební telefonní stanice v místě organizace se považují za kompenzační operace, jde-li o kompenzaci výdaje vynaloženého ve stejném rozpočtovém roce (viz § 42 vyhl. č. 205/1991 Sb.). O přijaté prostředky se sníží výdaje na položce 5162.
4. Na položku 4111 se zatřídí přijaté dotace ze státního rozpočtu neinvestiční povahy, vyjma dotací v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to jak dotace přijaté z kapitoly Všeobecná

- pokladní správa, tak z jiných kapitol státního rozpočtu (např. Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva kultury, atd.)
5. Prostředky na nákup darů poskytovaných nepeněžní formou (předměty, poukázky na odběr zboží apod.) a hrazené z účtů na které se vztahuje rozpočtová skladba (tedy i sociální fond obcí) se vždy zařídí na položku 5175, bez ohledu na to, zda je dar určen vlastnímu zaměstnanci nebo jiné osobě. Pro poskytování peněžitých darů jiným osobám, než vlastním zaměstnancům, tj. např. při společenských událostech (vítání občánků, životní jubilea občanů, atd.), se považují dary za transfery obyvatelstvu a zařídí se na položku 5492. Poskytování peněžitých darů vlastním zaměstnancům z fondů charakteru veřejných rozpočtů, na které mají nárok při splnění určitých podmínek podle pracovněprávního předpisu nebo smluv z nich vyplývajících (např. kolektivní smlouva), se považuje za součást platů za provedenou práci a zařídí se na pol. 5119.
 6. Úhrada poplatku za používání dálnic a rychlostních silnic formou nákupu tzv. dálniční nálepky se zařídí jako platba daně na položku 5362.
 7. Nákup stravenek pro stravování v jiné organizaci má stejnou povahu jako příspěvek na stravování zaměstnanců v jiné organizaci a zařídí se na položku 5169. Přijaté prostředky od zaměstnanců k částečné úhradě stravenek se zařídí kompenzačním způsobem, tj. se záporným znaménkem na položku 5169.
 8. Refundace pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazená jiné organizaci se zařídí u refundující organizace souhrnně na položku 5129. U organizace, které je pojistné refundováno, se přijaté prostředky zařídí se záporným znaménkem na položky 5121 a 5122 ve skutečné výši.
 9. Dotace do sociálního fondu jiné obce se považuje za dotaci obci a zařídí se proto na položku 5321 u obce poskytující a na položku 4121 u obce přijímající.
 10. Příjmy z pronájmu hrobového místa mají spíše povahu příjmů za poskytnutou službu a zařídí se proto na položku 2111.
 11. Výdaje spojené s tzv. protiradonovým programem se zařídí vždy na paragraf 3752, a to bez ohledu na skutečnost, zda budou tyto výdaje spojené např. výstavbou bytových jednotek, školských budov, atd. Tímto pokynem se odstraňuje dosavadní nejednotnost výkladu k této problematice.
 12. Příspěvky obcí Svazu měst a obcí ČR se zařídí na položku 5229, paragraf 6171.

8. Účty hospodářské mobilizace u okresních úřadů

čj.: 124/21 606/1997 - ref. ing. R. Kotrba

Správa státních hmotných rezerv vydala pod čj. OHM-3/97 Pokyny k financování hospodářské mobilizace. Podle těchto pokynů budou okresním úřadům (a dalším subjektům hospodářské mobilizace) poukazovány zálohově částky finančních prostředků odpovídající předpokládanému čerpání v daném časovém období.

Za tímto účelem jsou okresní a magistrátní úřady povinny zřídit samostatné účty u svých peněžních ústavů. Tyto účty musí být zcela samostatné, oddělené od běžného hospodaření okresního úřadu. Na těchto účtech budou probíhat všechny operace spojené

s hospodářskou mobilizací podle zmíněných Pokynů, budou se z nich hradit také poplatky za vedení účtu, rovněž úroky z tohoto účtu na něm zůstávají. Koncem roku se zůstatky na účtu převádějí na účet Státních hmotných rezerv. Kontrolu oprávněnosti výdajů z účtu provádí Správa státních hmotných rezerv.

Vzhledem k charakteru těchto účtů a způsobu jejich používání se jedná o **účty cizích prostředků a podle ustanovení § 2 odst. 3 písm. c) Opatření Ministerstva financí o rozpočtové skladbě operace na těchto účtech nepodléhají rozpočtové skladbě.**

O přijetí poskytnutých finančních prostředků budou okresní a magistrátní úřady, v souladu s citovaným § 2 odst. 3 písm. c) Opatření MF o rozpočtové skladbě a v souladu s Účtovou osnovou a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce FMF čj. V/20 530/1992, ve znění pozdějších úprav a doplňků, **účtovat na vrub účtu 245 - Ostatní běžné účty (Depozitní účet) a ve prospěch účtu 379 - Jiné závazky, bez rozpočtové skladby, jelikož se jedná o cizí finanční prostředky.**

O pořízení a nákupu majetku (investičního i neinvestičního) realizovaného v souladu s pokyny o správě státních hmotných rezerv k financování hospodářské mobilizace, budou OkÚ **účtovat na základě účetních dokladů na vrub účtu 379 - Jiné závazky a ve prospěch účtu 245 - Ostatní běžné účty, bez rozpočtové skladby.** Takto pořízený majetek se bude evidovat v podrozvahové evidenci

9. Sdělení o způsobu účtování rozpočtových příjmů a výdajů, uskutečněných v hotovosti prostřednictvím pokladny malých obcí
čj.: 283/20 648/1997 - ref.: ing. Eminger

Nová rozpočtová skladba platná od 1.1.1997 definuje příjmy, výdaje a financující operace jako přijetí peněžních prostředků na bankovní účty a vydání z nich. U malých obcí se jedná o bankovní základní běžný účet.

K odstranění nejasnosti, zda je možno u malých obcí použít příjmy, přijaté v hotovosti na úhradu výdajů v hotovosti, aby bylo dodrženo na základním běžném účtu členění příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby, uvádíme následující postup :

1. Příjem hotovosti do pokladny malé obce se zaúčtuje na vrub účtu 261 Pokladna a ve prospěch účtu 217 - Zúčtování rozpočtových příjmů okresních úřadů a obcí.
2. Uskutečněné výdaje se zaúčtují ve prospěch účtu 261 - Pokladna a na vrub účtu 218 - Zúčtování rozpočtových výdajů okresních úřadů a obcí.
3. Podle předložených dokladů o vyinkasované hotovosti se příjem zaúčtuje na vrub účtu 231 - Základní běžný účet v členění podle rozpočtové skladby příjmů.
4. Ve výši dosažených a zaúčtovaných příjmů se současně zaúčtuje ve prospěch účtu 231 - Základní běžný účet poskytnutí zálohy vlastní pokladně, s označením rozpočtovou položkou 5182 - Poskytované zálohy vlastní pokladně.

5. Položka 5182 na účtu 231 se interním účetním dokladem upraví (rozvede) na rozpočtové položky uskutečněných výdajů.

Příklad účtování

Text	Částka	Účtovací předpis	
		Md	D
1. Inkasované příjmy v hotovosti	2 000	261	217
2. Uskutečněné výdaje v hotovosti	1 200	218	261
3. Uskutečněné výdaje v hotovosti	300	218	261
4. Zaúčtování příjmů a zálohy interním účetním dokladem k účtu 231			
a) Správní poplatky, rozpočtová položka 1311	2 000	231	
b) Záloha vlastní pokladně rozpočtová položka 5182	2 000		231
5. Rozvedení položky 5182 na konkrétní výdaje			
a) minus 5182 - Poskytované zálohy vlastní pokladně	- 1 200		- 231
b) plus 5139 - Nákup materiálu	+1 200		+ 231
c) minus 5182 - Poskytované zálohy vlastní pokladně	- 300		- 231
d) plus 5132 - Ochranné pomůcky	+300		+231
6. Převod zůstatku účtu 218 na účet 217	1 500	217	218

261 - Pokladna			
1)	2 000	2)	1 200
		3)	300
	2 000		1 500
Zůstatek	500		

217 - Zúčtování rozpočtových příjmů okresních úřadů a obcí			
6)	1 500	1)	2 000
			500

231 - Základní běžný účet			
4a)	2 000	4b)	2 000
pol. 1311		pol. 5182	
		5a)	- 1 200
		pol. 5182	
		5b)	+ 1 200
		pol. 5139	
		5c)	- 300
		pol. 5182	
		5d)	+ 300
		pol. 5132	
	2 000		2 000

218 - Zúčtování rozpočtových výdajů okresních úřadů a obcí			
2)	1 200	6)	1 500
3)	300		
	1 500		1 500

10. Sdělení Ministerstva financí

čj.: 124/18 242/1997 - ref. ing. R. Kotrba, E-mail: Rudolf.Kotrba@mfcz.cz

S rozvojem počítačové sítě v České republice a s instalací takové sítě na Ministerstvu financí se objevila možnost distribuce Zpráv elektronickou poštou přes počítačovou síť civilně správního úseku Ministerstva vnitra OKUNET. Po projednání s Ministerstvem vnitra byla potvrzena připravenost sítě OKUNET i k používání pro potřeby Ministerstva financí.

Ministerstvo financí bude napříště používat síť OKUNET, a to nejenom pro distribuci Zpráv, ale bude předávat touto rychlou cestou na všechny okresní a magistrátní úřady i některé další informace (materiály k připomínkám apod.). Žádáme proto okresní a magistrátní úřady, aby se na tuto možnost připravily.
